

ՄԵՐ ԱՆԿԻՒՆԵՆ

Դարձեալ Քաղաքական Ահաբեկչութեան Մասին

Անցեալ շաբաթ, մեր այս սիւնակով գրած էինք 1999 թուականի Հոկտեմբեր 27-ին Ազգային ժողովի դահլիճեն ներս տեղի ունեցած ահաբեկչութեան մասին, որուն զոհ գացին Խորհրդարանի եւ կառավարութեան ղեկավարութիւնը՝ անշրջելի հարուած հասցելով Հայաստանի հեղինակութեան ու պետականութեան: Այդ առթիւ յոյս կը յայտնէինք, որ ննան երեւյներ կոնութիւն չեն ունենար: Սակայն, դժբախտաբար տակաւին կան ուժեր, որոնք կը շարունակեն գործել «նպատակը՝ կ'արդարացնէ միջոցը» սկզբունքով ու պատրաստ են դիմելու ժայռայեղ քայլերու:

Վերջին օրերուն Հայաստանի Ազգային Անվտանգութեան Ծառայութիւնը հաղորդեց, որ բացայացուած է ահաբեկչութեան նախապատրաստութիւնը, որ կը ծրագրուի կազմալութել իշխանութեան գործողութիւնը՝ պայթում եւ սպանութիւնը կատարելով: Ահաբեկչական այս գործողութիւնը ունեցած է նաեւ «Հիւսիսային տերեւաթափ» անուանումը: Զերբակալուածները առ այժմ իինգ հոգի են, սակայն կը կարծուի որ, կան նաեւ այլ մեղսակիցներ: Խուզարկութեանց ընթացքին գրաւուած փաստաթուղթերուն մէջ նշում կայ ժիրայր Սէֆիլեանի գլխաւորած Ազգային ժողովրդավարական Բեւեր կազմակերպութեան:

ԱԱԾ-ի կողմէ հարցաքննութել եւ Սէֆիլեան կը հերթէ իրենց կապը ձերբակալուածներուն հետ: Այս առթիւ Փաշինեանին ուղղելով իր խօսքը ան կ'ըստ. «Կստահ եղիր, որ մենք քո ետեւից իինգ հոգով չենք գալու, գալու ենք տասնեակ հազար մարդկանցով»: Սէֆիլեան եւ իր նմանները պէտք է հաւատարին ըլլան այդ սկզբունքին եւ տասնեակ հազարներով հաւաքուին Հանրապետութեան հրապարակին վկայ եւ այդ ատեն թերեւս հասնին իրենց ձգտած իշխանափոխութեան: Սակայն, Վերջին տարիներուն Բեւեր ամենէն շատ կարողացած է հաւաքել մի քանի հարիւ հոգի:

Դոս կարծէ յիշեցնել որ, մինչեւ 2018-ի թաւշեայ յեղափոխութիւնը ժիրայր Սէֆիլեանը եւ իր «Սասնայ Ծռերու» ընկերներէն շատեր կը գտնուէին նախկին ուժինի բանտերուն մէջ: Անոնք ազատ արձակուեցան նոր իշխանութեան հաստատուելու ետք միայն, սակայն առաջին օրէն իսկ

Ազգային Անվտանգութեան Ծառայութիւնը կը Հաղորդէ Ահաբեկչութեան Նախապատրաստութիւն Բացայայտելու Մասին

Ազգային Անվտանգութեան Ծառայութիւնը (ԱԱԾ) կը հաղորդէ, որ ահաբեկչութեան նախապատրաստութիւն բացայացած է:
Հստ իրաւապահներու, խումբը արդէն կալանաւորուած հինգ եւ ինքնութիւնը չպարզուած այլ անձեր ծրագրած են կազմալուծել իշխանութեան գործունէութիւնը՝ նախապատրաստելով պայթում եւ հանրութեան համար վտանգաւոր արարք:

Ահաբեկչիները, ըստ իրաւապահներու, պէտք է զաւթէին պետական նշանակութեան եւ այլ շինութիւններ՝ սպաննելով քաղաքացիական անձ:

Հինգ կալանաւորուածներու անուններու միացն առաջին տառերը հրապարակուած են, տեսանիւթիւն մէջ անոնց ձայնը փոխուած է, դէմքը՝ փակուած: Ընդ որում, ահաբեկչական գործողութիւնը «Հիւսիսային տերեւաթափ» անուանումը ունեցած է, չէ յատակացուած՝ արդեօ՞ք հիւսիս ըսելով նկատի առնուած է Ռուսաստանը:

Հստ հրապարակուած ձայնագրութիւններուն՝ խումբը ունեցած է արտերկրեաց հովանաւորներ: Ահաբեկչական գործողութիւններուն աւելի լայն զանգուածներ ներգրաւելու համար, ըստ Ազգային Անվտանգութեան Ծառայութեան, ծրագրուած է ստեղծել ուղարկան, մոլոպվական թելեկ-

ԱԱԾի աշխատակիցները կը ձերբակալեն կասկածեալներէն մէկուն

րամեան ալիքներ՝ «Ազգային փրկութեան ապաստամբութիւն» անուանումներով, եւ աշխուժացնել զանոնք ահաբեկչութեան նախորդ գիշերը, ինչպէս նաեւ ներգրաւել Ազգային ժողովրդավարական Բեւերի աքթիվիսթները. յամենայն դէպս նկարահանուածներուն մէջ երեւցող փաստաթուղթին մէջ քաղաքական այս միաւորին անունը նշուած է:

Իրաւապահներուն փոխանցմամբ՝ ծրագրուած էր նաեւ յանցաւոր խումբի անդամներու ընտանիքներու տեղափոխումը վրաստան:

Խուզարկութիւններով յայտնաբերուած է ռազմամթերք՝ այդ շարքին հրագին, պայթուցիկ, հրթիուի արձակման սարք: Հրապարակուած ձայնագրութեան մէջ տղամարդիկ, ըստ ամենայնի, կը քննարկեն անօդաչու սարքով պայթում կազմակերպելու տարբերակը:

Ազգային Անվտանգութեան Ծառայութեան հրապարակած մէկ այլ ձայնագրութեան հաւանականութեամբ, կասկածեալները շէնքի տարածք կը դիտարկեն. «Ես գիտեմ այ էս

Ծար. էջ 6

Երուսաղէմի Պատրիարքութեան Պատկանող «Կովկերու Պարտէզ» Անունով Յայտնի Կալուածի Շուրջ Կիրքերը Բորբոքած են

Սրբոց Յակոբեանց Միաբանութեան անդամները եւ հայ համայնքի ներկայացուցիչները հաւաքուած՝ հայապատկան կալուածին նօտ

երուսաղէմի Հայոց պատրիարքարանի դիւնանապետ Աղան Գողցէնանը տեղեկացուցած է, որ երուսաղէմի պատրիարքութեան պատկանող «Կովկերու Պարտէզ» անունով յայտնի կալուածի վարձակալութիւնը չեղարկելու նամակնեն յետոյ երկրորդ կողմը նամակին պատասխան տալու փոխարէն սկսած է կալուածի պարիսպը եւ

կայանատեղերը քանդէլ, ասֆալթը հեռացնել՝ սպառնալով շատ աւելի մեծ վնաս պատճառել:

Երուսաղէմի Հայոց պատրիարքարանի դիւնանապետ Աղան Գողցէնանը հաղորդագրութիւնը տարածեց, որուն որուն մէջ գրառուէր. «Երուսաղէմի Հայոց Պատրիարքի քարտուղարներու հերթական հանդիպմանը», նշեց

Հայաստանի Անվտանգութեան Խորհուրդի քարտուղար Արմէն Գրիգորեան պիտի չմասնակցի Նոյեմբեր 8-ին Մոսկովայի մէջ կայանալիք Անկախ Պետութիւններու Համագործակցութեան (ԱՊՀ) մասնակից պետութիւններու Անվտանգութեան Խորհուրդի քարտուղարներու հերթական հանդիպման:

Այս մասին յայտնեց Հայաստանի Անվտանգութեան Խորհուրդի քարտուղարի մամուլի քարտուղարի մամուլի խօսնակ Տաթեւիկ Պետրոսեանը:

«Հայաստանի Անվտանգութեան Խորհուրդի քարտուղար Արմէն Գրիգորեանը պիտի չմեկնի Մոսկովայի նոյեմբերի 8-ին Ռուսաստանի Դաշնութեան Պարտէզ պատճառութիւնը տեղի ունենալիք ԱՊՀ մասնակից պետութիւններու Անվտանգութեան Խորհուրդի քարտուղարներու հերթական հանդիպմանը», նշեց Պետրոսեան:

Ծար. էջ 6

ԼՈՒՐԵՐ

Ժիրայր Սէֆիլեան Մեկնաբանած է «Բեւեռի» Մասնակցութիւնը ԱԱԾ-ի Յայտնած Ահաբեկչութեան Գործին

Նոյեմբեր 2-ին ԱԱԾ-ն հաղորդագրութիւն տարածած էր, որ բացայացուած է նախնական համաձայնութեամբ խումբի կազմին մէջ ահաբեկչութեան նախապատրաստութիւն կատարելու դէպք:

Յանցաւոր խումբի հինգ անդամներու նկատմամբ ՀՀ Քրէշկան օրէնսդիրքի համապատասխան յօդուածով յարուցուած են հանրային քրէշկան հետապնդումներ, ներկայացուած՝ մեղադրանքներ: Վերջիններուս նկատմամբ որպէս իամփանման միջոց կիրառուած է կալանքը:

ԱԱԾ-ի հրապարակած տեսագրութեան մէջ կ'երեւէին փաստաթուղթեր, որոնց վրայ կար Ազգային ժողովրդավարական Բեւեռի անունը:

Ազգային ժողովրդավարական Բեւեռի առաջնորդներէն ժիրայր Սէֆիլեանը, «Ազատութեան» հարցումին ի պատասխան, տեղեկացուցած է, որ «ահաբեկչութեան գործի» շրջանակին մէջ որպէս վկայ Ազգային Անվտանգութեան Ծառայութեան մէջ (ԱԱԾ) հարցաքննուած է:

Ան հերքած է Բեւեռի մասնակցութիւնը այդ գործին:

Սէֆիլեան ըսած է, որ կայսաւորուածներէն երկուքը կը ճանչնայ, բեւեռական չեն, բայց վերջին շրջանին շփումներ ունեցած են իրենց հետ վարչապետ Նիկոլ Փաշինեանի իշխանութեան հեռացման շուրջ:

Դայաստանի Մէջ Ամենամեծ Ներդրումներու Աղբիւրը ԱՄԷ-ն է

Հայաստանի մէջ այս տարուան Յունուար-Օգոստոս ամիսներու ամենամեծ օտարերկրեաց ուղղակի ներդրումներու աղբիւրը եղած է Արաբական Միացեալ հմիրութիւնները:

Այս մասին յայտնեց Հայաստանի տնտեսութեան նախարար Վահան Քերոբեան Ազգային ժողովի մշտական յանձնաժողովներու համատեղ նիստին ընթացքին, 2024 թուականի պետական պիտածէի մասին օրէնքի նախագիծի նախնական քննարկումներուն՝ ներկայացնելով Յունուար-Օգոստոսի ցուցանիշները:

ԵԱՏՄ երկիրներէն օտարերկրեաց ուղղակի ներդրումներու գուտհուքերու ծաւալը կազմած է 305 միլիոն տոլար:

«Ռուսաստանից օտարերկրեաց ուղղակի ներդրումների գուտհուքերու ծաւալը կազմել է 250 միլիոն տոլար: Բայց առաջին անգամ մէր պետութեան մէջ Հայաստանի Հանրապետութիւնում ամենախոշոր օտարերկրեաց ուղղակի ներդրումներու գուտհուքերու ծաւալը կազմած է 15 տոլոսով:

«Ռուսաստանից օտարերկրեաց ուղղակի ներդրումների գուտհուքերու ծաւալը կազմել է 250 միլիոն տոլար: Բայց առաջին անգամ մէր պետութեան մէջ Հայաստանի Հանրապետութիւնում ամենախոշոր օտարերկրեաց ուղղակի ներդրումներու գուտհուքերու ծաւալը կազմած է 15 տոլոսով:

«Եթէ եՄ-ը ընդունինք որպէս

Ազգային ժողովրդավարական Բեւեռի առաջնորդներէն Ժիրայր Սէֆիլեան

Սէֆիլեան չի կարծեր, թէ անոնք իսկապէս փորձած են ահաբեկչութիւն կատարել:

Ժիրայր Սէֆիլեանի առաջնորդած բեւեռին մաս կը կազմեն նաեւ «Սամանայ ծռեր» զինուած խումբի շարք մը անդամներ, որոնք 2016 թուականին երեւանի մէջ զրաւեցին Ռստիկանութեան գունդի տարածքը՝ յայտարերելով, թէ կը պայքարին, որ այն ժամանակուան իշխանութիւնները չանձնեն Արցախը: Այս գործողութեան հետեւանքով երեք ոստիկան զոհուեցաւ: Խումբին անդամները՝ Միհրան Մատաթեանը, Անժելա Նազարյանը և այլք շահագութեան մէջ:

Հայաստանի եւ Եւրոպիութեան միջեւ 2023 թուականի 9 ամիսներու ընթացքին ապրանքաշրջանառութիւնը կազմած է շուրջ 2,1 միլիոն տոլար, ինչ որ 40 տոկոսով աւելի է՝ նախորդ տարուան նոյն ժամանակահատուածին համեմատ:

Այս մասին, Ազգային ժողովին մէջ, 2024 թուականի պետական պիտածէի նախագիծի քննարկման ժամանակ յայտնեց հանրապետութեան տնտեսութեան նախարար Վահան Քերոբեանը:

Հայաստանի ամենամեծ Ներդրումները եւ Եւրոպիութեան 3 հազար 363:

Աղբիւրին տեղեկատուութեամբ՝ մասնակտուած է:

Այս մասին տեղեկացուցած է ՀՀ վիճակագրական վիճակի նախագիծի մասին ամսին տեղեկացուցած է ՀՀ վիճակագրական վիճակի նախագիծի քննարկման ժամանակահատուածին համեմատ:

Այս մասին, Ազգային ժողովին մէջ, 2024 թուականի պետական պիտածէի նախագիծի քննարկման ժամանակ յայտնեց հանրապետութեան տնտեսութեան նախարար Վահան Քերոբեանը:

Այս մասին տեղեկացուցած է ՀՀ վիճակի նախագիծի մասին ամսին տեղեկացուցած է:

Այս մասին տեղեկացուցած է ՀՀ վիճակի նախագիծի մասին ամսին տեղեկացուցած է:

Այս մասին տեղեկացուցած է ՀՀ վիճակի նախագիծի մասին ամսին տեղեկացուցած է:

Այս մասին տեղեկացուցած է ՀՀ վիճակի նախագիծի մասին ամսին տեղեկացուցած է:

Այս մասին տեղեկացուցած է ՀՀ վիճակի նախագիծի մասին ամսին տեղեկացուցած է:

Այս մասին տեղեկացուցած է ՀՀ վիճակի նախագիծի մասին ամսին տեղեկացուցած է:

Այս մասին տեղեկացուցած է ՀՀ վիճակի նախագիծի մասին ամսին տեղեկացուցած է:

Այս մասին տեղեկացուցած է ՀՀ վիճակի նախագիծի մասին ամսին տեղեկացուցած է:

Այս մասին տեղեկացուցած է ՀՀ վիճակի նախագիծի մասին ամսին տեղեկացուցած է:

Այս մասին տեղեկացուցած է ՀՀ վիճակի նախագիծի մասին ամսին տեղեկացուցած է:

Այս մասին տեղեկացուցած է ՀՀ վիճակի նախագիծի մասին ամսին տեղեկացուցած է:

Այս մասին տեղեկացուցած է ՀՀ վիճակի նախագիծի մասին ամսին տեղեկացուցած է:

Այս մասին տեղեկացուցած է ՀՀ վիճակի նախագիծի մասին ամսին տեղեկացուցած է:

Այս մասին տեղեկացուցած է ՀՀ վիճակի նախագիծի մասին ամսին տեղեկացուցած է:

Այս մասին տեղեկացուցած է ՀՀ վիճակի նախագիծի մասին ամսին տեղեկացուցած է:

Այս մասին տեղեկացուցած է ՀՀ վիճակի նախագիծի մասին ամսին տեղեկացուցած է:

Այս մասին տեղեկացուցած է ՀՀ վիճակի նախագիծի մասին ամսին տեղեկացուցած է:

Այս մասին տեղեկացուցած է ՀՀ վիճակի նախագիծի մասին ամսին տեղեկացուցած է:

Այս մասին տեղեկացուցած է ՀՀ վիճակի նախագիծի մասին ամսին տեղեկացուցած է:

Այս մասին տեղեկացուցած է ՀՀ վիճակի նախագիծի մասին ամսին տեղեկացուցած է:

Այս մասին տեղեկացուցած է ՀՀ վիճակի նախագիծի մասին ամսին տեղեկացուցած է:

Այս մասին տեղեկացուցած է ՀՀ վիճակի նախագիծի մասին ամսին տեղեկացուցած է:

Այս մասին տեղեկացուցած է ՀՀ վիճակի նախագիծի մասին ամսին տեղեկացուցած է:

Այս մասին տեղեկացուցած է ՀՀ վիճակի նախագիծի մասին ամսին տեղեկացուցած է:

Այս մասին տեղեկացուցած է ՀՀ վիճակի նախագիծի մասին ամսին տեղեկացուցած է:

Այս մասին տեղեկացուցած է ՀՀ վիճակի նախագիծի մասին ամսին տեղեկացուցած է:

Այս մասին տեղեկացուցած է ՀՀ վիճակի նախագիծի մասին ամսին տեղեկացուցած է:

Այս մասին տեղեկացուցած է ՀՀ վիճակի նախագիծի մասին ամսին տեղեկացուցած է:

Այս մասին տեղեկացուցած է ՀՀ վիճակի նախագիծի մասին ամսին տեղեկացուցած է:

Այս մասին տեղեկացուցած է ՀՀ վիճակի նախագիծի մասին ամսին տեղեկացուցած է:

Այս մասին տեղեկացուցած է ՀՀ վիճակի նախագիծի մասին ամսին տեղեկացուցած է:

Այս մասին տեղեկացուցած է ՀՀ վիճակի նախագիծի մասին ամսին տեղեկացուցած է:

Այս մասին տեղեկացուցած է ՀՀ վիճակի նախագիծի մասին ամսին տեղեկացուցած է:

Ազգային Անվտանգութեան Ծառայութիւնը

Շարունակուած էջ 1-էն

տարածքը շատ լաւ, հոյակապ: Էս համարին ա, ու այ էս էրկու բլուրը տեսնո՞ւմ ես, տեսնո՞ւմ ես՝ ստեղ խաչմերուկ ա, այ ստեղ ոստիկան փոսթ ա: Եթէ էս ընի, ինքը շատ լաւ տեղ ա, ու համ էլ սենց թիրախաւորում ա»:

Վերջին մէկ ամսուան մէջ Ազգային Անվտանգութեան Ծառայութիւնը կը յայտնէ պետական աշաբեկութեան կանխման արդէն երկրորդ փորձի մասին: Սեպտեմբերի վերջը հաղորդուեցաւ, որ երեւանի նախկին քաղաքապետ Ալպերթ Բագէեանը «Խաչակիրներ

ուազմահայրենասիրական» հասարակական կազմակերպութեան անդամներուն հետ ծրագրած է բռնութեամբ զաւթել իշխանութիւնը: Բազէեանը, մասնաւորապէս, կը մեղադրուի վարչապետ Փաշինեանի սպանութիւնը նախապատրաստելու մէջ, ան չ'ընդունիր մեղադրանքը:

Վարչապետի աշխատակազմի ղեկավարի տեղակալ Տարօն Չախոյեանը, անդրադառնալով ԱԱԾ Հաղորդագրութեան, կանխուած աշաբեկութեան փորձը համեմատած է Հոկտեմբեր 27-ի հետ, պնդած է, որ այն յեղաշրջման հերթական փորձն էր:

Աշնանային Սրացում

Շարունակուած էջ 2-էն

ոոյցներին խորհրդատութիւնները Երախորհրդարանի բանաձեւով արդէն տրուած են: 2021-ի տարեկերջին Ստեփանակերտ էր այցելել ֆրանսայի նախագահի թեկնածու վայերի Պեկրեսը: Կազմակերպիչը դարձեալ Հայ դատի Եւրոպացի կեղրոնական գրասենեակն էր: Թէ ի՞նչ իմաստ ունէր գործող նախագահ Մաքրոնի մցակիցի տեսքանակերտեան ուղեւորութիւնը՝ ոչ ոք տրամաբանական մէկնաբանութիւն չարեց: Բայց մէկ ամիս անց Արցախի Ազգային ժողովի օրակարգ մտաւ «Բռնազարտած տարածքների մասին» օրինագիծ, որ մէկշաբաթեայ ունիմում անցաւ երկու ընթերցում եւ ընդունուեց Փետրուարի 18-ին: Երկու շաբաթ անց Արցախանը պայմանագրեց Հայաստանից Արցախ մտնող զազատարը, մէկ ամիս յետոյ տեղի ունեցաւ Փառուիկի եւ Քարագլի մի հատվուածի յանձնումն Արցախի մասին: Սկզբ առաջ լարուածութիւնը չափանիկ մէջ իմաստական առաջարկութիւնը անդամագույն էր:

Հանգուցայուծումը յայտնի է՝ Սեպտեմբերի 20-ին Արցախը ստորագրեց անվերապահ կապիոսուլիացիայի եւ ինքնալուծարման ակտը: Ինչպէս ասում են՝ ցանկացած համեմատութիւն կաղում է: Բայց երբ Լիմենի ինստիտուտը բարձր է գնահատում Հայաստանի դէմ Ասրաքյանի նոր ակրեսիայի հաւանականութիւնը, ԱՄՆ պետդեպարտամենտը իսոսում է դրա հետեւանքների մասին, իսկ ինքնալուծարուած Արցախի դէֆակտո նախագահը Փրանսացի քաղաքական գործչի համար է հետ Հայ դատի Եւրոպացի կեղրոնական գրասենեակի կազմակերպած հանդիպումից յետոյ «Արմենիա մարիոթում» քննարկում է վտարանդի կառավարութիւնը հոչակելու հարցը, ապա աշնանային այս սրացումն ակամայից յիշեցնում է երկամեայ վաղեմութիւն իրադարձութիւնները, որ հանգեցրին Արցախի ողբերգութեանը: Այդ սրացման վտանգն այսօր Հայաստանի վրայ է ծանրանում:

«ԱՌԱՋԻՆ ԼՐԱՏՈՒԱԿԱՆ»

Ո՞Վ է Ռուսական Ալիքին

Շարունակուած էջ 2-էն

տարբերութիւնը:

Ց.Գ. ի դէպ, վարչապետի տիկին Աննա Յակոբեանը ժամանակին մի այսպիսի գրառում էր արել ժամացոյցների նկատմամբ անառողջ հետաքրքրութիւն ցուցաբերող եւ դրանց մասին յօրինուած քններ տիրաժաւորելով իրենց ցոփի ու շուայտ կեանք վարելու համար մեղադրող շահագրգիտ ուժերի «քաղաքեխնոլոգիաների» մասին:

«Այսօր տաքսու մի վարորդ իմ ծանօթին այսպիսի պատմութիւն է պատճել. ինչ-որ մի երիտասարդ կին նստել է իր տաքսին եւ «զանգել» մի ինչ-որ տեղ ու մօտաւորապէս վարել այսպիսի խօսակցութիւն. «Մերի Նառան է վարչապետի աշխատակազմից: Վարչապետի պատուիրած ժամացոյցը եկա՞ւ: Հա՞, ինչ լաւ ա: 35 հազար էինք տալու չէ՞: Տոլա՞ր, թէ՞ եւրօ: ՕՔ: Դէ մարդ կ'ուղար-

կեմ, փողը կը տայ կը վերցնի. 35 հազար տողար»: Վարորդին տարօրինակ է թուացել այս խօսակցութիւնը եւ ուղեւորին տեղ հասցելուց յետոյ ուշադիր հետեւել է, թէ նա ուր է գնում: իսկ նա գնացել նստել է մէկ ուրիշ տաքսի:

Գուցէ այս խորհրդաւոր կի՞նը կամ այլ՝ եթեր հարաբերուած հայկական ազգանունով նախկին պատգամաւոր՝ է եղել ուսուական ալիքին վարչապետի անձնական օգտագործման իրի արժողութեան մասին յայտնած աղբեւրը՝ չարամտորէն թիւրիմացութեան մէջ զցելով խմբագրակազմին:

Ով էլ եղած լինի այդ աղբիւրը՝ մէկ է, ակնկալում ենք, որ ուսուական ալիքը միջոց կը գտնի եւ իր լասրանից ներողութիւն կը խնդրի՝ չէ վարչապետի ժամացոյցի գնի մասին ապատեղեկատութիւն, ինչպէս ասում են, լկտի սուտ տարածելու համար:

«ՀԱՅԿԱՆ ԺԱՄԱՆԱԿ»

Դարձեալ Քաղաքական Ահարեկչութեան Մասին

Շարունակուած էջ 1-էն

անհասկան կազմակերպութեան անդամներուն հետ ծրագրած է բռնութեամբ զաւթել իշխանութիւնը: Բազէեանը, մասնաւորապէս, կը մեղադրուի վարչապետ Փաշինեանի սպանութիւնը նախապատրաստելու մէջ, ան չ'ընդունիր մեղադրանքը:

Սեպտեմբերի վերջը հաղորդուեցաւ նաև որ, Երեւանի նախկին քաղաքապետ Ալպերթ Բագէեանը «Խաչակիրներ

տուրեան սահմաններուն մէջ: Անոնք կրնան ունենալ լուրջ հետեւանքներ, ինչպէս ցոյց կու տան նախապատրաստուող ահարեկչական գործողութիւններու մասին վերջին բացայացումները:

Հայաստան ժողովրդավարական երկիր է, ուր քաղաքական տարբեր հայեացքներ ունեցողները կը վայելեն նոյն ազատութիւնները: Անոնք բոլորն ալ ունին իրաւունք՝ իշխանութեան ձգտելու համար: Սակայն, այդ նպատակը պէտք է փորձել իրականացնել բացառապէս ընտրութիւններու միջոցաւ: Երեւանի վերջին ընտրութիւնները ցոյց տուին որ, ընդդիմադիր ուժերը առիթը ունեն մայրադար Երեւանի մէջ իշխանափոխութիւն իրականացնելու, սակայն Երեքին պառակտումները պատճառ դախողին իրենց նպատակին մէջ:

Ժամանակն է որ, Հայաստանի բոլոր քաղաքական ուժերն ու խմբաւորումները հրապարակաւ յայտարարեն, որ կը մերժեն բռնութեան Կոչեր հնչեցնելու համար: Ան ընդդիմադիր մէկ այլ կազմակերպութեան հաւաքի ընթացքին ակնարկելով երկրի վարչապետին բառացի ըսած է. «Էտ մարդուն, վերջացրէ արա, վերացրէ եր իշխանութիւնը ձեր ուժով, ձեր թափով»:

Սնան յայտարարութիւններ պարզ, վերացական խօսքեր չեն եւ չեն տեղաւորուիր խօսքի ազա-

Գ. ԽՈՏԱՍԵԱՆ «ՄԱՍԻՍ»

Շարունակուած էջ 1-էն

արքութիւնը սոյնով կը տեղեկացնէ, որ նամակ ուղարկած է Xana Gardens Ltd-ին՝ տեղեկացնելով, որ չեղարկացնեցին Արցախի ողբերգութեանը: Այդ սրացման վտանգն այսօր Հայաստանի վրայ է ծանրանում:

«ԱՌԱՋԻՆ ԼՐԱՏՈՒԱԿԱՆ»

ի պատասխան այդ պահանջին՝ Երուսաղէմի Հայ Պատրիարքը, Սրբոց Յակոբեանց Միաբանութեան անդամները եւ Հայ համայնքի ներկայացուցիչները հաւաքուած էին անտեղ՝ իսաղաղ կերպով իրենց ժամանական թագավածամասի «Կովերու պարտէց» կալուածի վերաբերեալ 2021 թուականի Յուլիս 8-ին ստորագրուած համաձանապիրը»:

«Փանի մը ժամ անց կողմէրը պայմանաւորած են հեռանալ կալուածէն եւ ոչինչ չձեռնակել այնքան ժամանակ, մինչեւ Պատրիարքութիւնը ստանայ համաձայնապիրը չեղարկելու իր նամակին պատասխանը», գրած է Երուսաղէմի Հայոց պատրիարքարանի դիւանապետը:

COMEDY NIGHT & TOY DRIVE

SATURDAY DECEMBER 2ND 2023
DOORS OPEN AT 7PM

Vahagn Grigoryan
Armen Demq Show

ANTIC
Armen Babasoloukian
Sophie Samuelian

ARMENIAN COUNCIL OF AMERICA

Toys or equivalent donation required upon admission
All toys to be distributed to children in Armenia.

1060 N. ALLEN AVE PASADENA CA 91104

Ձեր Ծանուցումները Վատահեցէք
«Մասիս» Շաբաթաթիւն
Massis2@earthlink.net (626) 797-7680

massis Weekly

Volume 43, No. 42

Saturday, November 11, 2023

Armenian Authorities Foil Terror Plot, Apprehend Five Suspects

YEREVAN—Five suspects have been arrested in Armenia for allegedly plotting a terrorist attack, as reported by the National Security Service (NSS).

According to the NSS, these suspects, along with unidentified accomplices, were planning a terrorist attack, the seizure of government buildings, and assassinations with the goal of disrupting the operation of government agencies.

Their intention was to dismantle the activities of government bodies.

Authorities conducted raids on the suspects' apartments and discovered firearms and ammunition, a drone, two gas cylinders supposedly intended as attachments, body armor, military fatigues, handcuffs, surveillance devices, computers, mobile phones, communication devices, ten unused SIM cards from Armenian and Russian communication operators, and documents outlining the preparations for the terror attack. They had codenamed their

plot "Northern Leaflet."

The suspects had also opened Ukrainian and Moldovan Telegram channels under the name "National Salvation Uprising" in order to "involve broad segments of the population in the terrorist attack."

Additionally, the suspects had purchased medical supplies and planned to move their families to Georgia before the attack.

The suspects had detailed plans for ambushing, surveillance, and retreating from the buildings.

The National Security Service stated that law enforcement officials are actively working to identify other accomplices of the suspects.

These terror suspects had carefully devised strategies for ambushing, surveilling, and retreating from buildings. They had even planned to distribute flyers and implement other procedures to involve accomplices and coordinate their actions.

Any Violation of Armenia's Sovereignty and Territorial Integrity Will Lead To Serious Consequences – US State Department

WASHINGTON, DC—The US Department of State has reaffirmed its strong support for the sovereignty and territorial integrity of Armenia.

VOA Armenian service asked the State Department to comment on the Lemkin Institute's latest Red Flag alert for genocide due to the alarming potential for an invasion of Armenia by Azerbaijan in the coming days and weeks.

In response the State Department emphasized that "the United States strongly supports Armenia's sovereignty and territorial integrity. We emphasized that any violation of that sovereignty and territorial integrity will bring serious consequences. We regularly emphasize our expectations, calling against the use of force, and continuously monitor the situation."

"Armenia is a close partner and friend of the United States, and we look forward to working with the Armenian authorities to strengthen Armenia's political and economic security," the United States Department of State said.

Armenia and United States to Deepen Defense Ties

HOHENFELS . GERMANY — Lieutenant-General Eduard Asryan, the chief of the Armenian army's General Staff has visited the U.S. military headquarters and two training centers in Europe, underscoring Yerevan's efforts to deepen defense ties with the United States.

Lieutenant-General Asryan met with Lieutenant General Steven Basham, the deputy head of U.S. European Command (EUCOM), at the EUCOM headquarters in the German city of Stuttgart on Friday. They dis-

cussed "Armenia's security environment, defense reforms and the defense cooperation with the United States," read an EUCOM statement released afterwards.

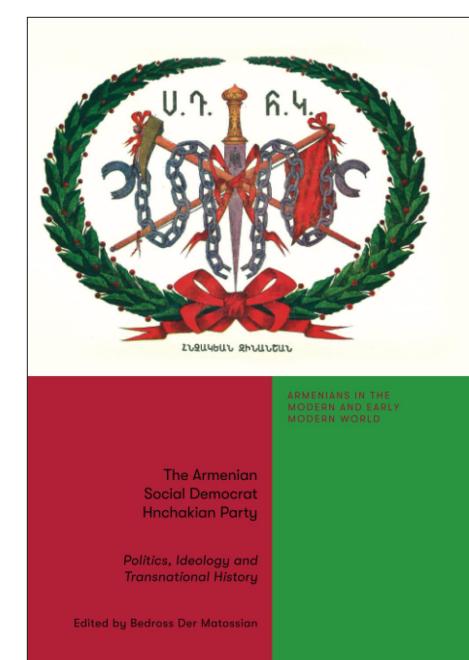
The Armenian delegation began their visit to Germany with a tour at the Joint Multinational Readiness Center in Hohenfels to observe training activities. They also met with the Non-Commissioned Officer Academy as part of their aims to further develop the

Continued on page 4

New Publication: "The Armenian Social Democrat Hnchakian Party: Politics, Ideology, and Transnational History"

The proceedings of an academic conference organized by AEBU/NSCA in October 2012 at Woodbury University (Burbank, CA) have been published this month in a groundbreaking book entitled "The Armenian Social Democrat Hnchakian Party: Politics, Ideology, and Transnational History." Edited by Professor Bedross Der Matossian and published by I.B.Tauris, an imprint of Bloomsbury Publishing UK, this pioneering book delves into the intricate history of the Social Democrat Hnchakian Party (SDHP). This significant Armenian revolutionary group operated in the Ottoman Empire, Russia, Persia, and the global Armenian diaspora, positioning itself within the broader context of global revolutionary movements.

The book meticulously dissects the origins, ideology, and regional history of the SDHP, exploring these aspects in detailed sections. Through insightful research, contributing scholars investigate the SDHP's role in 19th and 20th-century debates about socialism, populism, and nationalism. Beyond Armenian matters, the SDHP had a foundational Marxist perspective that defined its identity as a revolutionary political party. Scholars in the book draw on their expertise in languages and histories, including Armenian, Russian, Turkish, French, and

Persian, to study the party's emergence, its interactions with contemporary political parties, and its significance in pivotal events like the Armenian genocide, the formation of the first Armenian Republic, and the Soviet Armenia era.

Crucially, the book sheds light on the SDHP's significance not only in Armenian historiography but also in the broader realm of transnational revolutionary movements. It reveals the

Continued on page 4

German FM Calls For New Armenia-Azerbaijan Peace Talks

YEREVAN — German Foreign Minister Annalena Baerbock urged Armenia and Azerbaijan to resume peace talks mediated by the European Union when she visited Yerevan on Friday.

"Germany supports the territorial integrity of Armenia and Azerbaijan, and this must be the basis for all peace negotiations," Baerbock said after meeting with her Armenian counterpart Ararat Mirzoyan.

"I believe that European Council President Charles Michel's efforts could serve as a bridge for establishing peace between the two countries. Therefore, the start of a new round of negotiations is important," she told a joint news conference.

At the press conference Baerbock said: the "territorial integrity of Armenia and Azerbaijan is the basis for any negotiations for peace."

"We want to accompany you on this path to a good future in the South Caucasus," she said, urging both sides to "use this window for a negotiated peace."

Baerbock also pledged an additional 9.3 million euros in aid to help Armenia deal with a refugee crisis sparked by the latest hostilities in Karabakh.

"Unfortunately, we still have serious concerns that ... Azerbaijan still has, in one way or another, territorial claims to Armenia," Mirzoyan said during the press conference with Baerbock.

There are lingering fears in Yerevan that Azerbaijan could invade Armenia to open a land corridor to its Nakhichevan exclave. Baerbock, who was due to proceed to Azerbaijan on Saturday, declined to say whether Germany would support a freeze on imports of Azerbaijani gas and oil or other EU sanctions against Baku in the event of such invasion. She spoke out against any further "escalation in this region."

During the press conference, Mirzoyan said that Armenia is interested in joining economic projects implemented in the region by the European Union.

"At the meeting with our German counterpart we discussed the importance of consistent assistance of the EU and its member states in promoting democratic reforms in Armenia. Other issues of the Armenia-EU partnership were discussed as well, particularly the expansion of the EU civilian monitoring mission in Armenia and Armenia's involvement in the EU regional projects, including economic ones," Mirzoyan said.

Mirzoyan also emphasized the importance of the development of bilateral Armenian-German interaction.

"The atmosphere in the neighboring countries is extremely important for the effective promotion of bilateral and regional programs," Mirzoyan said, stressing that Yerevan highly appreciates Berlin's efforts to establish peace and stability in the region.

Armenia's Foreign Trade Grows by 45.8% to \$13.6 Billion in Nine Months of 2023

YEREVAN — Armenia's foreign trade in January-September 2023 surged by 45.8% from the same time span of 2022 to over \$13.6 billion, the National Statistical Committee said.

Of CIS countries Armenia's largest foreign trade partners were Russia (about \$4.8 billion, up 47.7% compared to the first nine months of 2022), Belarus (\$152.8 million, 16.6% growth) and Ukraine (\$67 million, 8% growth).

Armenia's trade with the EU countries amounted to a little over \$2 billion with a 30.8% yoy growth. The five largest trade partners were Germany -\$495.4 million, (49.8% growth), Italy- \$316.1 million (33.7% growth), the Netherlands (\$267.2 million (34.5% growth), Poland - \$133.5 million, (2.1 times growth) and France - \$117.6

million, 49.8% growth.

Other large trade partners were China -\$1.6 billion (38.7% growth), UAE -\$726.3 million (2.2-fold growth), the USA -\$548.4 million (96.3% growth), Iran -\$507.2 million, (2.2% growth), Japan - \$297.4 million (2.8-fold growth), Georgia -\$194.7 million (15.6% decline), Republic of Korea -\$153.4 million (2.3-fold growth) and Iraq -\$137.7 million (18.4% decline).

Exports

Exports from Armenia increased by 44.8% to over \$5.12 billion. Exports to Russia grew by 85% to over \$2.6 billion, exports to Belarus grew

Continued on page 4

Armenian Leaders Reject Russian Claims That Yerevan is Destroying Relations Between the Two Countries

YEREVAN — The Armenian parliament speaker Alen Simonian rejected on Friday Russia's latest claims that it is systematically "destroying" relations between the two longtime allies.

The Russian Foreign Ministry spokeswoman, Maria Zakharova, made the claims on Thursday when she condemned a senior Armenian official's participation in Western-backed peace talks on the conflict in Ukraine and meeting with the chief of Ukrainian President Volodymyr Zelenskiy's staff. She called it a "demonstrative anti-Russian gesture of official Yerevan."

Simonian suggested that Moscow does not want Yerevan to "communicate with partners on multilateral platforms" and is trying to maintain Armenia's "existential dependence" on Russia.

"This is apparently the 'right allied' approach," Simonian wrote in a Telegram post.

Echoing Prime Minister Nikol Pashinyan's recent statements, Simonian also accused the Russians of not honoring their security commitments to Armenia and recalled their past large-scale arms deals with Azerbaijan.

Foreign Minister Ararat Mirzoyan also dismissed Zakharova's complaints that Armenia's state television and other pro-government media outlets have been spreading "Russophobic" propaganda.

"We believe that what our Russian partners are surprised by is the consequence of what we have seen on

various [Russian] airwaves," Mirzoyan told Armenian lawmakers.

He also said that the Armenian government hopes to mend fences with Moscow and "move on like partners." "But not everything depends on one side," added Mirzoyan.

The Russian Foreign Ministry earlier deplored what it called "a series of unfriendly steps" taken by Pashinyan's administration. Those included his assertion Armenia's military alliance with Russia has proved a "strategic mistakes" and Yerevan's acceptance of jurisdiction of an international court that issued an arrest warrant for Russian President Vladimir Putin in March.

For its part, the Armenian side has held Moscow responsible for Azerbaijan's recent military offensive that led to the forced exodus of Nagorno-Karabakh's entire Armenian population.

Israeli Extremists Enter Armenian Gardens in Jerusalem, Claim Ownership

JERUSALEM (Armradio) — A group of Israeli extremist settlers entered the Armenian Quarter's Goverou Bardez [Cows' Garden] on Sunday November 5, where the Armenian community was having a peaceful sit-in to prevent the further illegal demolition of the interior walls of the Cows' Garden, Save the ArQ Movement reports.

Danny Rothman and George Warwar, representatives of Xana Capital, backed with about 15 armed settlers and attack dogs, demanded the expulsion of Armenians, calling it their land. Warwar threatened the community, exclaiming that he'll "get them one by one." The settlers were also active, announcing that the Armenians are all "Goyas and when the Messiah comes, [they] will all die."

The Armenian community refused to back down and stood firmly on the rightfully owned property. Save the ArQ Movement community leaders Hagop Djernazian and Setrag Balian and the legal team, led by international lawyer Karnig Kerkorian, convened an emergency meeting and a member of the team, Eitan Peleg, arrived on scene to negotiate the stand down.

Armenian Patriarch of Jerusalem Archbishop Nourhan Manougian also arrived on the scene and stood side by side with the Armenian community of Jerusalem, along with priests and bishops. The community stood strong, with 200 members in unity to prevent the takeover and

Continued on page 4

Rep. Pallone Calls for U.S. Humanitarian Aid to Armenia and Examination of Relationships with Aliyev and Erdogan

WASHINGTON, DC — Congressman Frank Pallone, Jr. (NJ-06) submitted the following testimony to the House Committee on Foreign Affairs during the annual Member Day Hearing:

"Chairman McCaul and Ranking Member Meeks, thank you for this opportunity to share several of my priorities that are under the jurisdiction of the House Committee on Foreign Affairs. As Co-Chair of the Armenia Caucus, I would like to highlight the grave and urgent need for humanitarian assistance for more than 100,000 refugees who were forced to abandon their homeland in response to Azerbaijan's violent military aggression against the Armenian population of Nagorno Karabakh. I would also like to highlight the need to counter the destabilizing actions of autocrats and support our democratic allies and partners around the world.

First, I would like to highlight legislation I introduced in September that is under your Committee's jurisdiction, the Supporting Armenians Against Azerbaijani Aggression Act of 2023 (H.R. 5683). Sadly, after I introduced this legislation, Azerbaijan launched a military offensive to ethnically cleanse the area of its native Armenian population that dates back thousands of years. There are aspects of this bill that I believe the Committee should take up. This includes sanctions against the autocratic Azeri regime that rules the country and those responsible for human rights abuses and war crimes. My legislation also includes \$30 million in humanitarian aid, \$10 million in assistance for Armenia through the foreign military financing program at the Department of State, \$650 million in annual assistance to the Armenian energy sector for fiscal years 2024 through 2026, and \$50 million for fiscal years 2024 through 2028 to promote United States-Armenian cooperation on science and technology.

However, given the situation on the ground after the most recent aggression by Azerbaijan, I would recommend the following:

First, given the dire plights of the refugees from Nagorno Karabakh, Congress and the Biden Administration must provide as much humanitarian support as possible. The Armenian government has identified \$1 billion in urgent housing needs for the over 100,000 refugees who were forced to abandon their homeland. These people have lost almost everything, from their basic possessions to their family homes.

Second, these refugees also require assistance with educational, medical, social protection, and other needs, which is estimated to cost \$360 million annually for at least the next two years. Since the United States was unable to stop this humanitarian disaster from unfolding, we must and should do our part to help these refugees during this vulnerable time.

Finally, Congress must repeal the waiver of Section 907 of the FREE-

DOM Support Act of 1992. This section of my legislation prohibits United States assistance to Azerbaijan until the President determines and notifies Congress that "the Government of Azerbaijan is taking demonstrable steps to cease all blockades and other offensive uses of force against Armenia and Nagorno-Karabakh." In the wake of the terrorist attacks on 9/11 and the invasion of Afghanistan, Congress gave the President the authority to waive Section 907 and issue annual extensions for the provision of assistance to the Government of Azerbaijan if the President determines and certifies that certain criteria are met. For years this extension has been granted and the Aliyev regime has become more emboldened and repressive. Given the continued military assaults on Armenia and the ethnic cleansing of Nagorno-Karabakh, we must take a stand.

Furthermore, we must work to counter autocrats who have been destabilizing so much of the world. We have rightfully confronted Putin with sanctions and support for Ukraine. There are other autocrats, like Azerbaijan's Aliyev or Turkey's Erdogan, who have caused havoc in the lives of ordinary people around the world. These relationships should be examined, especially our relationship with the Republic of Turkey, whose President has declared Putin a friend, has said our SDF partners in the war against ISIS are terrorists, and most recently declared that Hamas, the organization responsible for the worst massacre of Jews since the Holocaust, are not terrorists but in fact freedom fighters. I can find no reason why we should continue to enable and offer military equipment to an autocrat so opposed to our nation's values.

As a founding member and co-chair of the Armenia Caucus, as well as a committed supporter of democracies around the world, I believe we should send a clear message to our friends and adversaries by taking the measures outlined above. The United States must be a partner to all those who share common values, including upholding democracy, human rights, and the sovereignty of all nations. I look forward to working with the Committee and its members and staff on increasing and sustaining U.S. engagement with fledgling and established democracies.

Lemkin Institute Issues Red Flag Alert Due to Alarming Potential for Invasion of Armenia by Azerbaijan

The Lemkin Institute for Genocide Prevention is issuing a Red Flag Alert for the Republic of Azerbaijan in the Republic of Armenia, due to the alarming potential for an invasion of Armenia by Azerbaijan in the coming days and weeks.

Azerbaijan has long coveted Armenia's southern Syunik Province, which has been discussed in the recent past as the site of an Azerbaijani-controlled "Zangezur Corridor" to Nakhichevan.

"Considering recent political developments in the region—including the Azerbaijani invasion of Artsakh (Nagorno-Karabakh) on September 19, 2023 and the ensuing seizure of the territory—and well-established genocidal Armenianophobia endemic in Türkiye and Azerbaijan, an Azerbaijani invasion runs a dangerously high risk of devolving into genocide," the Lemkin Institute said in a statement.

"We remind the world that genocide is not only expressed through mass murder. As was the case during the recent seizure of Artsakh/Nagorno-Karabakh in September of 2023, genocide can also be expressed through a pattern of massacre, atrocity, and forced displacement from indigenous territory when the ideology behind these actions is aimed at destroying an identity in whole or in part."

Although Azerbaijani officials have recently distanced themselves from the plan for a "Zangezur Corridor" through Syunik, there are several reasons to remain concerned. After Azerbaijan's aggressive war against the Armenian territory of Artsakh—which led to the brutal murder of Armenian civilians and the forced displacement of almost its entire Arme-

nian population—Azerbaijan has publicly set its sights on Armenia's southernmost Syunik Province, which it claims as its own territory, calling it "Western Azerbaijan."

The statement says that Western leaders must also take responsibility for destabilizing regional security in the South Caucasus in pursuit of self-interest, which has actively served to undercut Armenia's geopolitical security. This can only be achieved by placing pressure on NATO member Türkiye and its ally Azerbaijan to pursue real peace and to cease using the illusion of "peace negotiations" as a way to threaten Armenia with dismemberment.

Furthermore, Western nations should pull back on any "all or nothing" ultimatums to Armenia that may exist to pressure Armenia to completely cut ties with Russia, especially given Russia's increasingly friendly economic and strategic relationships with Azerbaijan and Türkiye.

Armenia must be able to use its sovereignty to explore new economic relationships with partners that will enable it to pursue an independent foreign policy without becoming embroiled in a new front of the proxy conflict between Russia and the West.

If the Western world continues to ignore genocide and effectively embrace it as a legitimate solution to intractable conflicts created and perpetuated by regimes like Azerbaijan, it will not only declare an end to the rules-based order of the post-Holocaust world; it will usher in an age of genocide as (if not more) destructive than the one that characterized the last mad rush for control of territory and resources across the globe.

Karabakh Armenian Vagif Khachatryan Sentenced to 15 Years After a Sham Azerbaijani Trial

BAKU—A military court in Baku has sentenced Karabakh Armenian 68-year-old Vagif Khachatryan to 15 years in prison on Tuesday three months after he was arrested by Azerbaijani security services during his aborted medical evacuation to Armenia.

Khachatryan was among Karabakh patients escorted by the International Committee of the Red Cross (ICRC) to Armenian hospitals for urgent treatment. He was detained at an

Azerbaijani checkpoint in the Lachin corridor and then charged with killing and deporting Karabakh's ethnic Azerbaijani residents at the start of the first Armenian-Azerbaijani war.

Azerbaijani authorities specifically implicated Khachatryan in the alleged killings of 25 Azerbaijanis from the Karabakh village of Meshali captured by Karabakh Armenian forces in De-

Continued on page 4

Workshop on Armenian and Turkish Scholarship (WATS XI)

**From the Foundational Crime to the Making of a New State (and Nation):
The End of the Ottoman Empire and the Creation of the Turkish Republic**

ANN ARBOR, MI — To mark the centennial year of the founding of the Turkish Republic, WATS (the Workshop on Armenian and Turkish Scholarship) has decided to organize an eleventh workshop at the University of Michigan under the auspices of the Center for Armenian Studies.

Marking the centenary of the founding of the Republic of Turkey, the conference aims to bring a critical perspective on the process of making states that involved ethnic cleansing or genocide. Few modern states are free of dark histories of exclusion, forced assimilation, or more sanguinary solutions to the remnants of imperial diversity. Investigating states that were founded on dispossession of indigenous peoples, the conference will examine the Turkish past and the histories of the United States, Israel, and Australia, among others. Turkey is not unique, but its achievement in ridding Anatolia of Armenians and Assyrians, like the removal of Native Americans from continental United States, was admired by and positively referred to by Adolph Hitler as he planned his own genocidal policies in the lands to the east of Germany.

The conference examines the ideological and strategic choices made by Ottoman and Turkish nationalist leaders as they attempted to “modernize” their states through coercive de-

mographic policies and the deployment of violence, which became enshrined as part of the repertoire of governance in the Kemalist state. Having eliminated the bulk of Christians, the heirs of the Ottomans repressed their former allies, the Kurds, turning what they conceived as a homogeneous ethnic nation-state into a mini-imperial state colonizing its non-Turkish subjects.

Just as the controversial 1619 Project in the United States has contested the origins of the American republic by seeking its beginnings with the first importation of African slaves, rather than the revolutionary events of 1776, so shall this workshop explore the formative events and processes from the initiation of systemic reforms in the Ottoman Empire in 1789, through the Tanzimat reforms of 1839 and 1876, the coup d'état of 1908 and the Armenian Genocide of 1915-1916, to the 1918 fall of the empire, the 1919-1922 rise of the Kemalist nationalist movement, and the 1923 founding of the Republic of Turkey.

Friday November 10 and Saturday November 11:

In Person:
Weiser Hall 555
500 Church St (5th Floor)
Ann Arbor, MI 48109
Zoom: 968 7338 7913
<https://myumi.ch/967mE>

Armenia and United States

Continued from page 1

Armenian military's NCO corps.

“We were honored to host Lt. Gen. Asryan and his team. This was a milestone event as we deliberately and incrementally develop our defense relationship,” Basham said.

“Armenian armed forces are currently undergoing significant reforms and transformation and we are interested in receiving support and learning about the best practices from our partners, and especially the United States.” Asryan said. “These discussions lay the foundation to plan and conduct future combined training with U.S.

European Command as we aim to advance our military’s ability to respond to changes in a dynamic and complex environment.”

According to the Armenian Defense Ministry, Basham expressed the U.S.’s readiness to help the South Caucasus nation “professionalize” its armed forces, modernize their command-and-control structures and train military personnel on a larger scale. There was no word on potential U.S. arms supplies.

Asryan visited the U.S. military’s Joint Multinational Readiness Center and Non-Commissioned Officer Academy in Germany before his talks with Basham.

The Armenian Social Democrat Hnchakian Party:

Continued from page 1

intricate relationships the SDHP established across borders, exploring its interactions with other revolutionary groups, its ideological evolution, and the challenges it faced in its pursuit of social change and an independent united homeland.

“The Armenian Social Democrat Hnchakian Party: Politics, Ideology, and Transnational History” serves as a testament to meticulous research, scholarly rigor, and intellectual curiosity in historical inquiry. Edited by Professor Bedross Der Matossian, as part of his series “Armenians in the Modern and the Early Modern World,” this volume enriches the literature on Armenian history and global revolutionary movements. Its pages not only document the past but also provide a

lens through which readers can comprehend the complexities of transnational political ideologies and the enduring impact of revolutionary fervor across diverse landscapes.

By embracing this scholarly work, readers can embark on a transformative journey through the corridors of history, gaining profound insights into the revolutionary spirit and the challenges faced by Armenians that continue to shape our world today.

For readers eager to explore the SDHP’s legacy, the book is available for purchase through reputable online platforms, including Bloomsbury Publishing’s official website (<https://www.bloomsbury.com/.../armenian-social-democrat.../>) and Amazon ([https://www.amazon.com/Armen.../dp/0755651375/ref=sr_1_14.../](https://www.amazon.com/Armen.../dp/0755651375/ref=sr_1_14...)).

Armenia’s Foreign Trade Grows by 45.8%

Continued from page 1

by 61% to about \$81 million and exports to Kazakhstan grew by 4.5 times to \$47.6 million.

Exports to the EU countries decreased by 5.1% to \$575.6 million. Exports to the Netherlands upped by 33.8% to \$219 million. Exports to Belgium upped by 9.5% to \$68.2 million.

Other large importers of Armenia-made goods were UAE -\$665.5 million, (2.4-fold growth), China - \$322.6 million (19.9% growth), Iraq - \$22.6 million (19.9% growth), Georgia-\$110.2 million (decrease by 10%), Iran -\$75.5 million (decrease by 10.9%), Switzerland -\$56.7 million (decrease by 70.9%) and the USA - \$35.3 million (decrease by 39.9%).

The bulk of exports were precious and semi-precious stones—\$1.1 billion (up 84.9% compared to January-September 2022), machinery, equipment and mechanisms – \$898.9 million (up 2.2 times), mining industry – \$685.5 million (decline by 12.7%), finished food products – \$634 million

(growth by 4%), land, air and water vehicles – \$486.1 million (4.1-fold growth).

Imports

Imports to Armenia amounted to about \$8.5 billion an increase of 46.4% compared to January-September 2022. Imports from Russia amounted to about \$2.3 billion (up 15.4%), imports from Belarus dropped by 12% to \$77.2 million.

Imports from EU countries increased by 48.5% to \$1.7 billion. Imports from Germany upped by 53% to \$433.4 million. Imports from Italy grew by 48% to \$247 million. Imports from the Netherlands grew by 64% to \$135.8 million. Imports from USA grew by 2.6 times to \$694 million. Imports from the UAE grew by 74% to \$444 million.

The bulk of imports were textile products – \$468.5 million (up 69%), products of chemical and related industries – \$461 million (up 7.7%), food – \$434.6 million (up 17.1%) and non-precious metals – \$434 million (down 1.5%).

Israeli Extremists Enter Armenian Gardens

Continued from page 2

save the Armenian Quarter.

Last week the Armenian Patriarchate of Jerusalem announces that a letter was sent on October 26, 2023 to Xana Gardens Ltd. whereby the Patriarchate informed Xana Gardens of the cancellation of the agreement signed on 8/7/2021 regarding the Armenian Gardens in the Old City, Jerusalem.

A deal had earlier been signed by

the Armenian Patriarchate that would hand up to 25% of the quarter to a commercial entity for a 99-year lease. The reported intention was to build a luxury hotel on some of the land that is currently a parking lot, but is on prime real estate nestled just within the Old City walls.

The deal in question was supposedly a 99-year lease to a Jewish developer who will build a luxury hotel on the land.

Karabakh Armenian Vagif Khachatryan

Continued from page 3

cember 1991. He lived in another village close to Meshali during and after the 1991-199 war.

Khachatryan repeatedly denied the accusations during his trial that began on October 13. He said, in particular, that he was held in an Azerbaijani prison during the capture of the village.

“I’m an innocent person,”

Khachatryan said in his concluding remarks made shortly after the announcement of the verdict in the case. The verdict mirrored punishment demanded by an Azerbaijani prosecutor.

Khachatryan refused to be represented by an Azerbaijani government-appointed lawyer at the start of the trial. He defended himself during the subsequent court hearings.

surftr

«Մտքերի բարոյական հաճընդհանուր որակը՝ բազմազանութիւնն է»:
Մոնթեյն

ԱՌԴԲԵՆ ՅՈՎԱԿԻՄԵԱՆ

Բագում չեն այն երկրները,
ուր քաղաքական անդորր է տիրում
եւ բացառուած է ալյախո՞ր լինելը,
իսկ ընդդիմադիրները սակաւ լի-
նելով յաճախ կալանքի տակ են։
Այլ է վիճակը մեր սիրեցեալ երկ-
րում։ Հստ պաշտօնական տուեալ-
ների՝ չկան քաղաքական բան-
տարկեալներ եւ սկզբունքորէն խօսքի
կատարեալ ազատութիւն է տի-
րում։ Այլ երանելի վիճակն ու
հանգամանքը յաճախ ծայրայեղու-
թեան է համուլմ որոշ ալյախո՞ր երի
կողմից, քանզի մեզ հայ են կոչում։
Գտնուելով ընդդիմադիր դաշտում՝
շատերը մոռանում են իրենց երկրի
քաղաքացի լինելու բարոյականու-
թիւնը եւ ստեղծում մի պայթուցիկ
մթնոլորտ, ուր տիրակալ են լիրը
հայուղանքը՝ մանաւանդ արդի իշ-
խանութիւնների հասցէին եւ դա-
ւաճանութիւնը մեր հասարակու-
թեան շահերի նկատմամբ, ինչ որ
նորածին երեւոցի չէ եւ յաճախ
ուաժիկ բնոյթ է։

Այդ տեսակով կարելի չէ մոռանալ նախկին Աժ պատգամաւոր Զարուհի Փոստանջեանի հարցադրումը նախազահ Սերժ Մարգմեանին ԵՄ-ն սրահներում՝ խաղատանը մեծ գումարներ կորցնելու մասին։ Թէեւ հարցադրումը խօսքի ազատութեան տեսանկիւնից առարկելի չէ, բայց երկրի վարկանիշի առումով անտեղի էր։ Դրսում կարելի է մի փոքր գոտապ լինել եւ որոշ պարկեցառութիւն պահել։ Յաջորդը եղաւ «Պատիւ ունեմ» Աժ խմբակցութեան անպատիւ ղեկավար Հայկ Մամիջանեանի՝ քուէարկելու դէպքը Աղբբեջանին ի օգուտ, նոյն ԵՄ նիստերից մէկի ընթացքին, եւ այդ տիմմարը արդարանում էր, թէ՛ ինքը պարզապէս՝ Նիկոլի դէմ է քուէարկել՝ նախընտրելով Ալիեւին։ Արարք, որ իր բնոյթով հեռու չէ դաւադրութիւնից։

Վարչապետին ու իր գործակիցներին քարկոծելու եւ դժոխքի դուռը հասցնելու արարողութիւնը եղաւ հոկտեմբեր 17-ին հայ հեռատեսիլի ոռուսական ալիքի եթերում հեռարձակուած «Նիկոլ Փաշինեան» աղյօթ բերողը» հալորդման ընթացքին։ Հայ գործիչների մասին հնչած անվայել վիրաւորական խօսքերը անպատշաճ համարելով Երեւանը բողոք է փոխանցել ՀՀ-ի ոռուս գեսապանին, ինչը որ հայոռուսական յարաբերութիւնների լարուածութիւնը շարունակում է խորացնել։ Այդ հաղորդումը պատահական չէր, այլ ինսամքով նախապատրաստուած, նպատակ ու-

Նենալով արար աշխարհին ծանութելու թէ ՀՀ ղեկավարում է սորոսականների կողմից։ Այն միեւնոյն ժամանակ ինքնապաշտպանման քայլ է այն կարծիքների լուրերի եւ հանդէպ, որ տարածուած են երկրում, թէ ոռումները իրենց դաշնակցի դերը չեն կատարում բարեխղճօրէն։ Արցախին անտէր թողնելով ազերիների դիմաց, ինչպէս նաեւ խաղաղապահների կրաւորական կեցուածքը Բերձորի անցակետի պարագային։ Այդ ձախորդ եթերի հիմնական դրօշակակիրն էր Երեւանի աւագանու ընդդիմադիր թեկնածու Անդրանիկ Թեւանեանը, որ ծանօթ է ոչ միայն իր ոռուսամէտ, այլ նաեւ գործակալ լինելու հանգամանքով։ Նա նաեւ համարձակում է ՀՀ պետութեան վրայ բացայատօրէն՝ ընդհուպ «թուրքիոց հինգերորդ շարասիւն»-ի պիտակը փակցնել։

Նման տեսակի գործունէութիւն ծաւալողներից, որ բազում են, յիշենք ոռուսական մամուլի յայտնի գործիչ Մարդարիտա Սլիմոնեանը, որ ըստ շրջուող լուրերի Պուտինի շրջանակի հետ շփուող անձ է, նաեւ Գլենդել բնակուող ճանաչուած հասարակական գործիչ, «The California Courier» շաբաթաթերթի հրատարակիչ, գլխաւոր խմբագիր, գրող Յարութ Սասունեանը, նրանց կցելով «Ազգակի» յայտնի յօդուածագիր Սարգիս Մահմէտէնեանը, «Զարթօնք»ի գլխաւոր խմբագիր Սեւակ Յակոբեանը, ինչպէս նաեւ սփիւրքահայել հայրենի բազմաթիւ խմբագիրներ, որոնց գրած իւրաքանչիւր բառ հայուանք է ՀՀ եւ հայ հասարակութեան հանդէպ: Ինչ խօսք, որ այդ ուժմակի անբաժան մաս են կազմում ընդդիմադիր քաղաքագէտներ ու պատգամաւորներ, անշուշտ նաեւ բարձր կարգի հոգեւորականներ, որ ոչինչով տարբեր չեն:

Մէկ այլ աղմէկարար ծիջառէպէպէ էր վարչապետի հարցազրոյցը WSJ-ի թղթակցի հետ, որի ընթացքին նա իր դժգոհութիւնը յայտնեց նշելով, որ Մոսկուան իր դաշնակցի պարտականութիւնները ձախողել է մանաւանդ Արցախի նկատմամթիւ եւ թողեց այն տպաւորութիւնը, թէ ՀՀ երես է թեքում ռուսաներից:

Մոսկվան եւս դժգոհ է համարելով թէ հայերը այլ զործընկեր են փնտում: Բազում են քաղաքագիտներ հայ թէ օտար, որ համակրում են այն մտքին, թէ ՀՀ պիտի փորձի ստանալ աջակցութիւն ԱՄՆ եւ եւրոպական երկրներից: Եթէ այլ տեսլական գաղափա-

Ղը շոյլով է, ապա՝ այն մահաբեկը է:
Թէեւ երկողմանի դժգոհութիւնը
իր տրամաբանական պատճառները
ունի, հայոց կողմը պէտք է ամէն
ջանք թափի գալ նախկին մտեր-
մութեան, եթէ ոչ՝ առաւել կո-
րուստները նախատեսելի են: Օրի-
նակ են Արցախը, Ուկրաինան,
Մոլովան եւ Վրաստանը, զանց
չառնելով 44-օրեայ դժոխքը:

Կարելի էր անտեսել ու մըռա-
ցութեան գիրկը նետել այդ բոլոր
դժգուն դրուագները, եթէ օր ըստ
օրի ներքին դաշտում դրութիւնը
շտկուելու նշաններ ցոյց տար, բայց
ընդհակառակը զնալով միջեանց
նկատմամբ լուսանքներն ու ան-
կիրթ վերաբերմունքը շատանում,
բարդանում են եւ անկարելի է
հասկանալ, թէ ո՞րն է այդքան
ատելութեան ակունքը, երբ նշոյլ
անգամ չկաց հանդուրժողականու-
թեան մասին թէ՝ մամուլում եւ թէ՝
Աժ նիստերի ընթացքին, եւ այդ
բոլորը՝ երկիր փրկելու եւ վերա-
կառուցելու անուան տակ: Կարծեմ
շատերն են սիալուել չհասկանա-
լով, որ իրենց գնացքը վաղուց է
մեկնել, իսկ եղած իշխանութիւն-
ները մեր պետական խորհրդանշնեն
են, ուստի եւ պարտաւոր ենք
յարգել, իսկ եթէ այն փոխելը
անհրաժեշտ է, ապա միայն եւ
միայն օրինական ընտրութիւննե-
րով եւ ոչ որեւէ տեսակի միջանկ-
եալ միջոցով:

Համակացողին բարի ողջոցն։
Կարեւոր հանգրուան էր 3+3
բանաձեւով հինգ պետութիւնների
ԱԳՆ-ի հանդիպումը թեհրանում,
որին մասնակից չէր Վրաստանը
մեզ անյայտ պատճառներով։ Մաս-
նակիցները համատեղ յայտարա-
րել եւ ընդգծել են նախկին սահ-
մանների պահպանումի կարեւո-
րութիւնը, որ գնահատելի սկզբունք
է, եթէ յարգանքի արժանանայ։
Աներկեաց է, որ քննարկուել են
նաեւ Սիլինիքում երթեւեկութեան

շրջափակումը վերացնելու հարցը,
իսկ առկայ փոխադարձ տարածաց-
նութիւնները գուցէ դժուար չէ
շտկել, եթէ սպասուած խաղաղու-
թիւնը իրականութիւն դառնաց:
Մինչեւ իսկ բացառուած չէ, որ ՀՀ
ձգտի Բաքուի հետ զազ զնելու
պայմանագիր կնքել: Վարչապետի
արած յայտարարութիւնը Թբի-
լիսիի «Մետաքսի ճանապարհ» մի-

Հազգային համաժողովի ամբիոնից, լուսալի էր, որ ՀՀ եւ Բաքուն ընդունել են միմեանց տարածքի ու սահմանների ամբողջական եւ անձեռնմխելի լինելը եւ այդ սկզբունքներով առաջիկայ ամիսներին հսարաւոր է ստորագրել խաղաղութեան համաձայնագիր:

Վերոնշեալ դրուագները պատահական չեն. նրանք կերտուած են ինչ-ինչ յետին մտքերի ու նպատակների հիման վրայ: Գաղտնիք չէ, որ արեւմուտքը ջանում է ուռուին դուրս դնել Կովկասից, իսկ մենք առանց երկար մտածելու վիճակը սրելով՝ փակուղի ենք տանում նրանց հետ մեր խախուտ յարաբերութիւնները: Մայրայեղ զգոյշ պիտի լինի վարչապետը, քանզի հետեւանքները կարող են լինել անդառնալի: Քիսախնդրութիւնը տեղ չունի այդ մակարդակի վրայ եւ դրական ոչինչ է պարունակում, մինչ ուս ԱԳՆ տեղակալը Բաքուում քննարկում է դաշնակցային համագործակցութեան պայմանները:

Ժամանակն է ազգի անվտան-
գութեան եւ պետութեան շահերը
գերակայ համարել բոլոր տեսակի
զգացումների համեմատ։ Որեւէ
պատճառ չկայ, որ առաւել հեռա-
տես չլինենք։ Արեւմուտքից սպա-
սելիք շատ չունենք, նրանք արդէն
խրուած են իսրայէլ-Գազա եւ Ուկ-
րաինայի խնդիրներից պատուով
դուրս գալու մասին, իսկ մեզ
համար այլեւս ժամանակ չի մնում։
Մտածելու տեղ շատ կայ։

AMAA-ի Աւետիսեան Դպրոցն Իր Դոներն Է Բացել Աւելի Քան 40 Տեղահանուած Արցախի Աշակերտների Համար

2023-2024 թթ. ուսումնական տարրում AMAA-ի Աւետիսեան դպրոցում սովորող 800 աշակերտից 40-ը Սեպտեմբերի 17-ից սկսած՝ բռնի տեղահանուած են Արցախի Ստեփանակերտ, Մարտունի քաղաքներից, ինչպէս նաև ճարտար, Հաթերք եւ Խոնոշինակ գիւղերից:

1-12-րդ դասարաններում սովորող արցախցի աշակերտների համար ստեղծվում են բոլոր պայմանները՝ կրթօճախի նոր միջավայրում ինտեգրուելու եւ բարձրորակ ուսումնական համար: Նրանց հետ աշխատում է դպրոցի հոգեբանը: Կրթօճախի տեղահանուած աշակերտներին օժանդակել է գրենական պիտույքների եւ դասագրքերի ձեռքբերման հարցերում: Եւս 4 արցախցի երեխայ ընդգրկուել է Աւետիսեան կրթահամալիրի մանկապարտէզում:

Ամերիկացի Հայ Աւետարան-չական ընկերակցութեան (AMAA) Խորէն եւ Շուշանիկ Աւետիսեան դպրոց եւ համայնքացին կերպուը կրթական հաստատութիւն է, որը տրամադրում է 12-ամեակ բարձրորակ, համակողմանի եւ անվճար կրթութիւն:

Դպրոցի շէնքի ժամանակակից ճարտարապետութիւնը դիւրացնում եւ բարելաւում է ուսումնական դպրոցութեան աշխատավայրում գործութիւն է կազմուել է աշխատավայրի գործութիւնը:

նական գործընթացը: Կրթահամալիրն արժանացել է «LEED Արծաթ» հաւաստագրի՝ որպէս բնապահանական պահանջներին համապատասխանող նախագիծ եւ տարրածաշրջանում նման եղակի կառուցներից մէկը:

Նորագոյն տեխնոլոգիաներով յագեցած այս դպրոցն աշակցում է երեւանի Հարաւարձութեան թաղամասի՝ գլխաւորապէս ցածր եկամուտու ունեցող համայնքին:

AMAA-ի առաքելութիւնը հասարակութեան խոցելի խմբերին անհրաժեշտ գործիքակազմով զինելն է՝ դառնալու բազմակողմանի զարգացած քաղաքացիներ եւ իրացնելու սեփական ներուժը:

Վերջին չորս տարիների ընթացքում կրթահամալիրի աւագ դպրոցն ունեցել է 111 շրջանաւարտ, որոնց 100%-ը կրթութիւնը շարունակել է երկրի առաջատար բուհութիւն:

Արցախցի տեղահանուած աշխատանքը հոսքը Աւետիսեան դպրոց շարունակուում է:

Աւետիսեան դպրոցի, ինչպէս նաև ԱՀԱՀ-ի Արցախի Օգնութեան ֆոնտի մասին Լրացուցիչ տեղեկութիւնների եւ նույրատութիւն անելու համար կարող եք այցելել ԱՀԱՀ-ի կայքը՝ www.amaa.org:

«Արաս» Հայկական Հրատարակչատան Մասնակցութիւնը Գիրքի Միջազգային Տօնավաճառին

Պոլսոյ «Թիւլյափ» կերպունին մէջ, տեղի ունեցաւ գիրքի միջազգացին տօնավաճառը, ուր անջատ տաղաւարով մը հանդէս եկաւ նաեւ «Արաս» հրատարակչատունը:

«Արաս» հրատարակչատան մասնակցութիւնը կը մասնաւորուի նաեւ որ այս տարի կը գուգադիպի հաստատութեան հիմնադրութեան 30-ամեակով: Ամբողջ շաբթուան ընթացքին եղան նաեւ գիրքերու ստորագրութեան ժամեր եւ հանդիպումներ զանազան գրողներու հետ, որոնց ստեղծագործութիւնները տպուած են «Արաս»ի կողմէ: Անոնցմէ մին էր պատմաբան, հետազոտող եւ թարգմանիչ Սիրվարդ Մալխասեանը: Ան գրասէլներուն ստորագրեց իր գիրքերը եւ գիր-գրականութեան ու պատմագիտատութեան նիւթերու

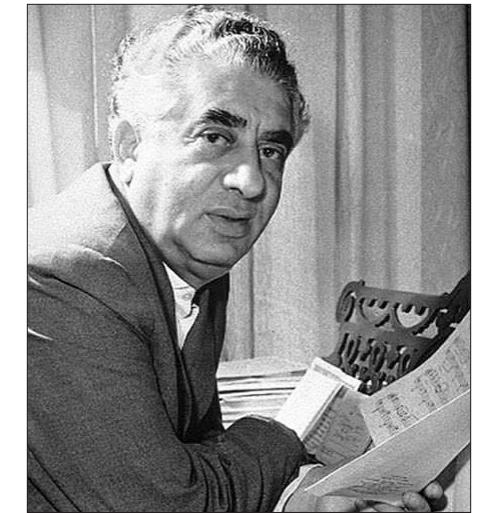
մասին հաճելի գրուցներ ունեցաւ այցելուներուն հետ:

«Զուարթնոց» Մշակութային Յանձնախումբ՝ Արամ Խաչատրութեանի 120-Ամեակ

1903 թուականին Թիֆլիսի մէջ կը ծնէր Արամ Խաչատրութեան, որուն ի վերուստ որոշուած էր դառնալու 20-րդ դարու ամէնէն յայտնի երգահաններէն մէկը, իսկ հայ երաժշտական աշխարհի ՄԵԳՈՑՆԸ:

Այսօր աշխարհի բեմերու վրայ են իր ստեղծագործութիւնները՝ «Գայիհանէ» եւ «Սպարտակ» պալմէները: Երբոր օտարներ մէր ազգութիւնը հարցնեն եւ իմանան մէր հայ ըլլալը, անմիջապէս Արամ Խաչատրութեանի անունը կու տան:

Այս տարի կը լրանայ Արամ Խաչատրութեանի ծննդեան 120-ամեակը, այս առթիւ Հայաստանեաց Առաքելական եկեղեցւոց Արեւմտեան ԱՄՆ-ի «Զուարթնոց» մշակութային յանձնախումբը կու տան:

Կավարութեամբ ԱՐԹՈՒՐ ՍԱՐԿԱՆԱԳ ՎԱՐԴԱՆ:

Հանդիսութիւնը տեղի կու ունեաց Կիրակի, 3 Դեկտեմբեր 2023-ին, երեկոյեան ժամը 6:00-ին, Ս. Ղեղանդեանց Տաճարին մէջ: Մուտքի նուէր \$50:00 եւ \$100: Հասոյթէն գոյացած գումարը պիտի յատկացուի Արցախէն բռնագաղթուածներու օգնութեան:

Յամագագի մէջ ելոյթ պիտի ունեաց ՎՈՎԵ ДЕԼԼ նուագիսութեամբ Հայկական Ազգային Օֆերայի եւ Պալմէի խմբավար, մասնատրո ՌԱՖՖԻ ՄԻՔԱՅԱՅԼԵԱՆԻ: Կը մասնակցի նաեւ Սրբոց Ղեւոնդեանց տաճարի «ՇՆՈՐՀԱԼԻ» երգչախումբը՝ ղերացի հոգեբան համար հարցերում: Յամագէ.- 3325 N. Glenoaks Blvd, Burbank, CA 91504

Պոլսոյ «Քեմփ Արմէն» ճամբարի Վերակառուցման Հիմնարկեքի Նշումը Ոգեւորիչ Մթնոլորտի Մէջ

Անցեալ Շաբաթ, 4 Նոյեմբեր, 2023-ին, Պոլսոյ արուարձաններէն թուզլայի մէջ (ասիական ափ), հանդիսաւոր պայմաններու տակ, կատարուեցաւ «Քեմփ Արմէն» նոր կառուցուելիք համալիրի հիմնարկեքը: Այս առթիւ միասնակութեան պատկեր մը ստեղծուեցաւ մէր բոլոր համայնքներու, առաքելական, կաթողիկէ եւ բողոքական առաջնորդներու մասնակցութեամբ: Թուրքիոյ Հայոց Պատարիարք Հայրը, կաթողիկէ առաջնորդ Լեւոն Արք. Զէքիեան եւ Աւետարանական համայնքն Վերապ. Գրիգոր Աղապալուու մէկտեղուեցան շինարարութեան կայրը:

Կէտիկ փաշալի «Հրանդ Տինք» Հայաստանեան դպրոցի ընտանիքն ալ հոն էր, մէծով ու պատիկով, աշակերտներ, ուսուցչիների համարխմբութիւնների եւ նույրատութիւն անելու համար կարող եք այցելել ԱՀԱՀ-ի կայքը՝ www.amaa.org: Համայնքն Վերապ. Գրիգոր Աղապալուու մէկտեղուեցան շինարարութեան կամքը:

Մաղթենք որ շինութեան աշխատանքները կատարուին առանց որեւէ կաղացումի, ամենակարծ ժամանակի մէջ իր նպատակին ծառացնելու հիմքութիւններու նոր բարեկամութիւններ եւ հաղորդակցութիւն հաստատելու համար:

Մաղթենք որ շինութեան աշխատանքները կատարուին առանց որեւէ կաղացումի, ամենակարծ ժամանակի մէջ իր նպատակին ծառացնելու հիմքութիւններու նոր բարեկամութիւններ եւ հաղորդակցութիւն հաստատելու համար:

Մաղթենք որ շինութեան աշխատանքները կատարուին առանց որեւէ կաղացումի, ամենակարծ ժամանակի մէջ իր նպատակին ծառացնելու հիմքութիւններու նոր բարեկամութիւններ եւ հաղորդակցութիւն հաստատելու համար:

Մաղթենք որ շինութեան աշխատանքները կատարուին առանց որեւէ կաղացումի, ամենակարծ ժամանակի մէջ իր նպատակին ծառացնելու հիմքութիւններու նոր բարեկամութիւններ եւ հաղորդակցութիւն հաստատելու համար:

Մաղթենք որ շինութեան աշխատանքները կատարուին առանց որեւէ կաղացումի, ամենակարծ ժամանակի մէջ իր նպատակին ծառացնելու հիմքութիւններու նոր բարեկամութիւններ եւ հաղորդակցութիւն հաստատելու համար:

Մաղթենք որ շինութեան աշխատանքները կատարուին առանց որեւէ կաղացումի, ամենակարծ ժամանակի մէջ իր նպատակին ծառացնելու հիմքութիւններու նոր բարեկամութիւններ եւ հաղորդակցութիւն հաստատելու համար:

Մաղթենք որ շինութեան աշխատանքները կատարուին առանց որեւէ կաղացումի, ամենակարծ ժամանակի մէջ իր նպատակին ծառացնելու հիմքութիւններու նոր բարեկամութիւններ եւ հաղորդակցութիւն հաստատելու համար:

Մաղթենք որ շինութեան աշխատանքները կատարուին առանց որեւէ կաղացումի, ամենակարծ ժամանակի մէջ իր նպատակին ծառացնելու հիմքութիւններու նոր բարեկամութիւններ եւ հաղորդակցութիւն հաստատելու համար:

Մաղթենք որ շինութեան աշխատանքները կատարուին առանց որեւէ կաղացումի, ամենակարծ ժամանակի մէջ իր նպատակին ծառացնելու հիմքութիւններու նոր բարեկամութիւններ եւ հաղորդակցութիւն հաստատելու համար:

Մաղթենք որ շինութեան աշխատանքները կատարուին առանց որեւէ կաղացումի, ամենակարծ ժամանակի մէջ իր նպատակին

Սրբոց Թարգմանչաց Տօնը Հայ Քոյրերու Վարժարանին Մէջ

«Միայն մէկ գիր, հայերէն գիր՝ Եւ մենք եղանք լոյսէ երկիր»

Ժապ Ս. Յակոբեան հետեւեալ
բառերով կ'արտայացուի հայերէն
գիրերուն մասին։ Ահա թէ ինչու
Սրբոց Թարգմանչաց տօնը հայկա-
կան կարեւոր եւ նշանակալից տօ-
ներէն է, որ կը խորհրդանշէ հայոց
գիրերու գիւտը, Աստուածաշունչի
հայերէն առաջին թարգմանու-
թիւնը, թարգմանչաց շարժումն ու
հայ դպրութեան սկիզբը։

Հայ Քոյլերու Վարժարանի
աշակերտները այս հայ մշակովթի
նուիրուած տօնմը նշեցին Զորեք-

շաբթի, 25 Հոկտեմբեր 2023-ին:
Տէրունական աղօթքէն ու քայլերգ-
ներու ունկնդրութենէն ետք, վար-
ժարանիս հայերէնի դասատու, օր-
ուան հանդիսավար, տիկին Նորա
Պուլտուքեան բացման խօսքով
ընդգծեց հայ լեզուին ու մշակոյ-
թին կարեւորութիւնը, շեշտը
դնելով զանոնք պահպանելու անհ-
րաժեշտութեան վրայ։ Ան նաեւ
մշակոյթի օրը կապեց Ս. Ներսէս
Շնորհալիի վախճանման 850-րդ
տասեւ հորին հետ։

Գեղարվուեստական բաժնով, 7-րդ դասարանը ցուցադրեց այս առիթով պատրաստած տեսերիզը, ապա Ա. դասարանի աշակերտները ներկայացուցին «Մայրենի լեզու» ասմունքը եւ «Իմ Մայր Հայութան» երգը։ Ալոյեան քոյրերը ներկայացուցին «Հայուհի եմ» երգը։ 2-րդ եւ 3-րդ դասարաններու աշակերտները հանդիս եկան «Առաւոտ Լուսո» շարականով եւ «Հայրենիք իմ Հայութան» երգով։ 3-րդ դասարանցիները ապա ներկայացուցին Կոմիտասի «Հոյ Նազան» եւ «Իմ չինարի լարր» երգերը։

Օրուան պատգամը փոխանցեց
վարժարանի փոխտնօրէնուհի տի-
կին Ռիթա Պոյաճեանը։ Ան ընդգ-
ծեց, որ մենք կրնանք պայքարիլ ոչ
թէ միայն զէնքով, այլեւ՝ մեր
լեզուն, մեր մշակութը, մեր աւա-
նադութիւնները պահելով, որոնց-
մով մենք կրնանք պոյատեւել ու

յաղթել: Ան իր խօսքը ծնողներուն ուղղելով՝ ըստ «Շատ գնահատելի է որ ձեր զաւակները հայկական վարժարան ուղարկած էք, բայց նաեւ մեծ աշխատանք պէտք է տանիք, որ ձեր զաւակը տան մէջ հայ պահէք, տան մէջ հայերէն խօսիք, այլապէս դպրոցին գործը կը մնայ կիսատ»: Տիկ. Պոյաճեան շեշտեց, որ ապագային եթէ հայը հայ պիտի մնայ այն ալ նոր սերունդին չնորհիւ է. «Դուք ոչ միայն մեսրոպեան տառերով պիտի

1. *What is the primary purpose of the study?*

զրէք ու հայերէն խօսիք, մշակոյթն
ու պատմութիւնը լաւ ճանչնաք,
դուք նաեւ պիտի ըլլաք այն ծնող-
ները, որ պիտի պատրաստէք հայ
նոր սեռունդներո»:

Յայտագրի շարունակութեամբ, 4-րդ եւ 5-րդ դասարանները կատարեցին «Քեզ հետ, Հայաստան» երգը: Այնուհետեւ, մանկապարտէզէն մինչեւ 2-րդ դասարանի աշակերտները կատարեցին «Հոռ Հա» պարը, իսկ 3-րդ, 4-րդ եւ 5-րդ կարգի աշակերտները՝ Համական Քոչառու սապոր:

Փակման խօսքով հանդէս եկաւ
վարժարանի ընդհանուր պատաս-
խանատու Քոյր Լուիզա Գասարճ-
եանը: Ան չնորհաւորեց առակերտ-
ները՝ ներկայացուցած յայտագրին
համար, գնահատեց հայ ուսուցչու-
հիներուն աշխատանքը, որոնք ջանք
չեն խնայեր եւ երկար ժամանակ կը
տրամադրեն աշակերտներուն սոր-
վեցնելու հայերէն ասմունքները,
երգերն ու պարերը: Քոյր Լուիզան
հայերէնի ուսուցչուհիներուն յա-
տուկ չնորհակալութիւն յայտնեց
ծաղիկներ նուիրելով:

Մշակոյթի օրուան յայտագիրը փակուեցաւ Գեր. Հայր Լեւոն Ստեփանեանի «Պահպանիչ» աղօթքով:

Հանդիսութեան աւարտին տեղի
ունեցաւ հայկական արտադրութեան
ապրանքներու վաճառք՝ գործակցու-
թեամբ «Ռէյլի» նախագիծին:

«ՓԵԹԱԿ»ի Մէջ Մշակոյթի Օր

Փաստենա քաղաքի «Փեթակ»
հայկական շաբաթօրեալ դպրոցի
սաներն ու սանուհիները «Հնչեղ»
յայտագիրով մը տօնեցին հայկա-
կան մշակութի օրը:

Հարաւային Քալիֆորնիոյ Փաստեկնանա քաղաքի Փեթակ (Նախապետության Սուրբ Գրիգոր Լուսաւորիչ) շաբաթօրեայ դպրոցը 28 Հոկտեմբերի 2023, Շաբաթ միջօրէին իւրաքանչափուկ եւ իննադապառ յայտագիրով մը տօնեց հայկական մշակոյթի օրը: Այդ օր դպրոցի աշակերտները, ծնողները, մեծհայրերն ու մեծծայրերը վայելեցին երաժշտաբան Ալիկ Գէորգեանի հրապուրիչ ներկայացումը:

Հայկական մշակութի օրուան
տօնակատարութիւնը եղած է Փե-
թակ դպրոցի ամենէն ցնծուն օրե-
րէն մէկը: Իսկ այս տարի, որպէսզի
հայկական մշակութը աշակերտնե-
րուն համար դառնայ աւելի շօշա-
փելի եւ «Հնչեղ»՝ դպրոցը հրաւի-
րած էր երաժշտաբան, երաժիշտ եւ
մանկավարժ Ալիկ Գէորգեանը:

Հիւր դասախոսը դպրոցի հանդիսասրահի մէջ նախ ցուցադրեց 20ի չափ հայկական աւանդական նուռագարաններ։ Ան ծանօթացուցերաժտական բոլոր գործիքները, նուռագեց զանոնք, ապա փոքրիկներուն հասկնալի, իսանդավառ եւ կատակախառն լեզուով բացատրութիւններ տուաւ անոնց պատմութեան եւ շինութեան մասին։

Ներք: Ան բացատրեց, թէ ինչպէս հայկական բուսականութիւնը, կրօն-քը, հեթանոսական եւ քրիստոնէա-կան հաւատալիքները ազդած են հայկական երաժշտութեան եւ երաժշտական գործիքներու վրաց: Այսպէս, ան բացատրեց, թէ ծիրա-նի ծառի առաւ ներկայութիւնը հայկական լեռնաշխարհի վրայ՝ ծնունդ տուած է ծիրանափողի, իսկ եղջերաւոր անասուններու ներկա-յութիւնը՝ պկու փողային նուազա-րանի: Իսկ մէկ այլ բացայատու-թիւն զարմացուց բոլոր ունկնդիր-ները: Աքորտէոնը, ըստա ան, ոռու-մինահայ արմատներ ունեցող վի-եննաբնակ երաժիշտ եւ երաժշտա-կան գործիքներ արտադրող մաս-նագէտ Կիւրեղ Դէմիանի (Cyrill Demian, 1772-1849) հնարքն է: Ան 1829 թուականին շինած է առաջին աքորտէոնը եւ նոյն տարին ստա-ցած է անոր առաջին վկայագիրը եւ արտօնագիրը (patent):

Ալիկ Գէորգեանը աշակերտ-ներուն յորդորեց, թէ բոլորը տէր կանգնին հայկական տոհմիկ նուագարանին, տան մէջ պահեն եւ նուազեն մէկը եւ սա է հայկական ինքնութեան ամենէն հեշտալուր արտաալատութիւնը:

Ալիկ Գէւորգեանը նուազելով
ծիրանափողը, պկուն, պարկապ-
զուկը, շուկին, տհոլը եւ այլ տոհմիկ
գործիքները, երգեց հայկական ժո-
ղովրդական եւ մանկական երգեր
եւ իր ունկնդիրներուն բացատրեց
հայկական ազգալին երգի նկարա-
ռեան եւ իր պահանջման մեջնէու:

զրբը և բրայտպությանը:
Հիւր երաժիշտը, որ նաեւ
երաժշտական մարդաբան է (musi-
cal anthropologist) կատարեց հայ-
կական երաժշտութեան եւ հայկա-
կան ինքնութեան յարաբերութեան
մասին զարմանալի բացայտում -

Ալիկ Գէւորգէանը ապա յայտարարեց, թէ հասած է յայտագրի «Հնչեղ» ժամը: Ան թոյլ տուաւ, որ փոքրիկները ծերձենան նուազարաններուն, շօշափեն զանոնք, նոյնիսկ՝ նուազելու փորձեր կատարեն: Այսպէս, ամէն աշակերտ ըստիր հետաքրքրութեան հարուածեց նուազարան մը, ձախն եւ կենդանութիւն տուաւ անոռ:

Φεβραίη Հայկական շաբաթօր-
եաց դպրոցը 3էն 15 տարեկան
հայորդիներուն հայեցի դաստիա-
րակութիւնն կու տաց: Դպրոցը լեզ-
ուի կանոնաւոր ուսուցումի քով
ունի նաեւ Հայկական երգի, պարի
եւ թատրոնի դասաժամեր: Դպրո-
ցի արձանագրութիւնը միշտ բաց
է: Կապ՝
stgregorysatrada@yschool.com.kz

*sigregorysatrdayschool@gmail.com և
(1626) 660 9443 (ժամը 5էն յետոյ):
Հաղորդագրութիւն՝ դպրոցէն*

ՎԱՐՁՈՒՄ ՄՐԱՇ
ՓԱՍԱՏԻՆԱՅԻ ՄԵԶ
(200 ՇՈԳԻԻ ՇԱՄԱՐ)

WBC. Նոել Միքայէլեան Աշխարհի Ախոյեան

Նոել (Նորացի) Միքայէլեանը նուաճած է փրոֆեսիոնալ բռնցքամարտի WBC վարկածով աշխարհի ախոյեանական գոտին (թափուր էր) առաջին ժամանակ կարգին մէջ:

Մայամիի մէջ տեղի ունեցած մենամարտին 33-ամեայ հայ բռնցքամարտիկը մենամարտեցաւ Քոնկորի ներկայացուցիչ, 35-ամեայ իլունկա Մակապուի հետ եւ նոքտառնի ենթարկեց երրորդ ուսունտին:

Փրոֆեսիոնալ ունկին մէջ Միքայէլեան արձանագրած է 27 յաղթանակ, կրած է 2 պարտութիւն:

Դարի Ջեյնը Պունտեսլիկայի Մրցանիշ Սահմանած է

Գերմանիոյ ախոյեան Միւնիխի «Պայզըրնի» նորեկ Հարի Քեյնը Պունտեսլիկայի մրցանիշ սահմանած է:

Տորթմունիի «Պորուսիալի» դէմ 10-րդ հանգրուանի խաղին հեթ-թրիկի հեղինակ դառնալուն շնորհիւ անգլիացի յարձակողը Պունտեսլիկայի ընթացքին կոլերու քանակը հասցուց 15-ի:

Գերմանիոյ առաջնութիւններու պատմութեան մէջ ան առաջին փութպոլիսան է, որը առաջին 10 հանդիպումներուն կը նշանակէ 15 կոլ: Ան նաեւ 5 կոլային փոխանցում կատարած է:

ՊՍԺ-ն Յաղթեց Եւ Բարձրացաւ Առաջին Տեղ

Ֆրանսայի առաջնութիւններու պատմութեան 11-րդ հանգրուանին ախոյեան ՊՍԺ-ն ընդունեց «Մոնքելիէին», որու գլխաւոր մարզիչն է Հայաստանի հաւաքականի նախկին խաղողող, ֆրանսահայ Միշել Տէր-Զաքարեանը:

Սպանացի Լուիս Էնրիկեի գլխաւորած խումբը առաւելութեան հասաւ 3:0 արդիւնքով:

ՊՍԺ-ն 24 կէտով գլխաւորեց մրցաշարային աղիւսակը եւ 2 կէտ առաջ է երկրորդ տեղը գտնուող «Նիսէն», որը մէկ խաղ նուազ կատարած է:

«Ֆլումինենսէն» Առաջին Անգամ Նուաճեց Լիպերթատորեսի Գաւարը

Պրագիլական «Ֆլումինենսէն» առաջին անգամ ըլլալով նուաճեց ֆութպոլի Հարաւային Ամերիկայի ակումբներու Լիպերթատորեսի գաւաթը:

Ուրոյի «Մարականա» մարզադաշտին վրայ տեղի ունեցած եղրափակիչին «Ֆլումինենսէն» լրացուցիչ ժամանակին 2:1 արդիւնքով առաւելութեան հասաւ արժենթիւնական «Պոքա ճունիորսի» նկատմամբ:

«Ինտեր» Յաղթեց «Աթալանթային», Մխիթարեանը Կատարեց Կոլային Փոխանցում

Իտալիոյ առաջնութեան 11-րդ հանգրուանին Միլանի «Ինթերը» Պերկամուի մէջ հիւրընկալեց «Աթալանթային» եւ առաւելութեան հասաւ 2:1 արդիւնքով:

«Ինթերի» կազմէն աչքի ինկան թուրք կիսապաշտպան Հական Զալհանօլլուն եւ աշխարհի ախոյեան Արժանթիւնի հաւաքականի յարձակող Լաուտարո Մարթինսը, որուն կոլային փոխանցում կատարեց Հայաստանի հաւաքականի նախկին աւագ, կիսապաշտպան Հենրիի Մխիթարեանը:

«Ինթեր» 28 կէտով կը գլխաւորէ մրցաշարային աղիւսակը եւ 5 կէտ առաջ է երկրորդ տեղը գտնուող «Եռովենթուսէն», որ մէկ հանդիպում նուազ կատարած է: «Աթալանթան» 5-րդն է՝ 19 կէտ:

«Մանչեսթըր Սիթի» Յաղթանակը՝ 6:1

Անգլիոյ ֆրեմիեր Լիկայի առաջնութեան 11-րդ հանգրուանին ախոյեան «Մանչըսթըր Սիթին» ընդունեց «Փորնմուտին» եւ առաւելութեան հասաւ 6:1 արդիւնքով:

Տուպլի հեղինակ դարձաւ փորթուկալացի կիսապաշտպան Պերնարտու Սիլվան, աչքի ինկան պելճիքացի յարձակող ժերեմի Տոկուն, գուեցարացի կիսապաշտպան Մանուէլ Ականջի, անգլիացի կիսապաշտպան Ֆիլ Ֆուտենը եւ հոլանտացի պաշտպան Նաթան Ակէն:

«Մանչըսթըր Սիթին» 27 կէտով կը գլխաւորէ մրցաշարային աղիւսակը:

«Արսենալը» Պարտուեցաւ «Նիւքասլէն»

Անգլիոյ առաջնութեան 11-րդ հանգրուանին փոխախոյեան «Արսենալ» մրցակիցի խաղադաշտին վրայ հանդիպեցաւ «Նիւքասլ Եռունայթըտի» հետ, որ առաւելութեան հասաւ նուազագոյն արդիւնքով:

Միակ կոլը նշանակեց անգլիացի յարձակող ինթոնի կորտոնը:

«Արսենալը» 24 կէտով երրորդն է, «Նիւքասլ Եռունայթըտը» 6-րդն է՝ 20 կէտ:

«Լիվերփուլ» Աւելացուած Ժամանակին Խուսափեցաւ Պարտութենէն

Անգլիոյ առաջնութեան 11-րդ հանգրուանին «Լիվերփուլը» հիւրընկալուեցաւ Պերմիեր Լիկայի նորեկ «Լութոն Թաունին» եւ աւելացուած ժամանակին խուսափեցաւ պարտութենէն: Խաղը աւարտեցաւ հաւասար՝ 1:1 արդիւնքով:

Դաշտի տէրերը հանդիպման արդիւնքը բացին 80-րդ վայրկեանին հոլանտացի յարձակող Թահիթ Չոնկի կոլին շնորհիւ:

«Լիվերփուլէն» պատասխան կոլը նշանակեց քոլոմպիացի յարձակող Լուիս Դիասը:

«Լիվերփուլը» 24 կէտով երրորդն է: Նոյնքան կէտ ունի չորրորդ տեղը գտնուող «Արսենալը»: «Լութոն Թաունը» 17-րդ տեղն է՝ 6 կէտ:

«Մանչըսթըր Եռունայթըտ» Պարտութեան Մատնեց «Ֆուլհեմին»

Անգլիոյ առաջնութեան 11-րդ հանգրուանին Լոնտոնի «Ֆուլհեմը» տանը մրցեցաւ «Մանչըսթըր Եռունայթըտի» հետ եւ պարտութիւն կրեց նուազագոյն արդիւնքով:

«Մանչըսթըր Եռունայթըտը» 18 կէտով 6-րդն է, «Ֆուլհեմը» 14-րդ տեղն է՝ 12 կէտ:

«Պարսելոնան» Պարտութեան Մատնեց «Ռեալ Սոսիետատին»

Սպանիոյ առաջնութեան 12-րդ հանգրուանին ախոյեան «Պարսելոնան» հիւրընկալեց «Ռեալ Սոսիետատին»: Սպանացի Զաւիի գլխաւորած խումբը յաղթեց նուազագոյն արդիւնքով:

Քաթալոնական խումբի կոլը աւելացուած ժամանակին նշանակեց ուրուկուացի պաշտպան Ռոնալդ Արաուխոն:

«Պարսելոնան» 27 կէտով երրորդն է, «Ռեալ Սոսիետատը» 6-րդն է՝ 19 կէտ:

«Ռեալը» Չյաղթեց Եւ 2 Կէտ Ետ Մնաց Առաջատար «Ժիրոնայէն»

Սպանիոյ առաջնութեան 12-րդ հանգրուանին փոխախոյեան «Ռեալ» ընդունեց «Ռայո Վալիեքանոյին» եւ բաւարարուեցաւ ոչ ոքի արդիւնքով:

«Ռեալ» 29 կէտով երկրորդն է եւ 2 կէտ ետ է առաջատար «Ժիրոնայէն», «Ռայո Վալիեքանոյն» 9-րդն է՝ 18 կէտ: